

Edinost

EDINOST

206 Adelaide St. W.
Toronto, Ont.

Entered as second class matter at
the Post Office Dept. Ottawa.

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

Vol. 1 No. 9.

Price 5.

TORONTO, ONTARIO PONEDELJEK, 16 NOV. 1942.

Cena 5c.

Leto 1 Štev. 9.

Strahotne vesti iz Slovenije

London — Jugoslovanski krogi v Londoun so dobili vesti iz Slovenije, da so Nemci v preteklem mesecu ustrelili v Maribori 172 talceev.

Nemci so izvršili ta strašni vnovič pokolj na slovenski zemlji v znak maščevanja za uničenje vojaškega tovornega vlaka, katerega so rodoljubni bojevniki pogнали v zrak. Glavna železniška proga iz južne Nemčije v Trst, ki gre dnevno skozi Slovenijo, veže nemške orožarne z Italijo. Skozi slovenske pokrajine gre dnevno najmanj osem vlakov, ki tovarijo orožje za prevoz preko morja v severno Afriko za preskrbo Romelove armade.

United Press poroča iz Londona, da so Nemci v zvezi z eksplozijo na istem vlaklu ustrelili tudi 150 talcev v Celju.

Računajo da je bilo v Sloveniji do konca meseca avgusta tl. postreljajih 2500.

talcev. Zdjaj pa v Maribaru 172, Ptuj 150. Krašnja preko 50 in Sv. Jurij 50 talcev itd., se nadaljujejo strahotne vesti iz zasužnjene domovine.

Drugo poročilo iz istih krogov pove, da Nemci zdaj celo z lakoto poskušajo prisiliti slovenske moške na nabor in vpoklic v nemško armado. V istem cilju izvajajo na ljudstvo nezasiščen terorističen pritisk.

Nacistični gauleiter Rainer v Sloveniji je izdal povelje, da Slovenci ki ne bi hoteli na nabor za nemško armado, ne bodo smeli dobiti nobene hrane.

Na glavnem trgu kraja Mozirje so javno ustrelili pet mladeničev, ki so se odtegnili naboru, češ da so "dezertirji", njihove rodbine pa so bile poslone v izgnanstvo. Na Goreujemskem so vzeli na talce štiri rodbine mladeničev, ki so zaradi nabora pobegli z gozde.

NEMCI HOČEJO PROGLASITI OFICIJELNI NEMŠKI JEZIK V JUGOSLAVIJI

Instabul — Hitlerjevci si prizadevajo na prisilen način uvesti ponemčevanje Jugoslavije, ter zavzeti v svoje roke vsa industrijska področja. Okrog 40 tisoč nemških nadglednikov in razmateljev je postavljeno v vsih udarnih položajih, pri tem tudi v razne narodne institucije. Oni so zelo dobro plačani in dobijo posebej vsako podporo in privilegije.

Nediševi žandarji, so tudipod nadzorstvom posebnih gestapovskih instruktorjev. Z tem hočejo Nemci ne samo zasesti vsak uradni položaj, ampak tudi proglasiti nemški uradni jezik v Jugoslaviji. Naspram časopisu "Novo Vreme", ki izhaja v Beogradu, izdan je ukaz, da vsi uslužbenici ki bodo zamenarili se v kratki dobi naučiti nemščine, bodo odstavljeni. Šolski poduk v šolah in tudi drugi podučne listine za nemški jezik, je podvojeno naspram narodnemu jeziku.

Delavci ki so vpsoleni v tovarnah in drugih področjih okupirane Jugoslavije, izkoriščani so do skrajnosti. Delati morajo od 15 do 16 ur na dan. Zakonski ukaz glede zanemarjanja dela ali pa proizvodnje, določa posebno kazen. Vsak najmanjši zastoj v delu, se ka-

MOČNA DELAVSKA ENOTNOST JE POTREBNA

Mexico City — (ALN) Konferenca delavcev v Mexico (CTM) zborovala je zadnjega tedna na raznih važnih vprašanjih in zadevah pred Mexikanskimi delavci. Ob sklepu zborovanja razposlala je apel na razne delavske unije, da pošljejo svoje delegate na Kongres za delavsko enotnost.

Istočasno je izjavila svojo voljo za pregovore glede delavske enotnosti prej ko se bo vršil kongres, kar po-

zni z eno tretjino redne plače, ali pa z zaporom in brutalnim pretepanjem v takim slučaju.

Vse kar ni za porabo Nemcem na licu mesta, se odpošilja v Nemčijo. Nedavno je izdan ukaz radi cementa, da je ta potreben Nemčiji in da ga ne zadostuje za popravke porušenihiš v Beogradu. Tako Nediševa vlada na račun prebivalstva v kolikor ga je v Beogradu, opravičuje cementno potrebo Nemčiji, kakor tudi vsak drugi in zlasti lesne industrije izdelki se odpošiljajo v Nemčijo.

PREDNOST DO ZAČASNEGA USPEHA NACISTIČNIH SIL - DAJE ODSOTNOST DRUGE FRONTE V EVROPI

V prevodu iz Toronto Star, pripočili smo delni govor Stalina ob proslavi Oktobrske revolucije s ozirom na važnost razumevanju borbe proti fašizmu vsih svobodoljubnih sil v svetu. Govor, kakor je priobčen v Toronto Star, je nepopolen in kakor hitro bomo dobili popolen govor, priobčimo iz njega sicer one stavke, ki so bili hote ali na hote izpuščeni. Govor glasi:

"Dovolite mi, da vas seznanim z rezultatom zadnjega leta, sicer od novembra meseca in do novembra tekočega leta. Aktivnost naše državne in partijske organizacije, za preteklo dobo, je bila v dveh glavnih nalogah. Ena od teh je vsmerjevala na mirni način vsa pogonska sredstva industrije in organizacije za obče stvari, kot močno silo v zaledju, druga pa v smeri dostavljanju vsih sredstev za ofenzivo in defenzivo v borbi Rdeči Armadi.

Sestavno delo za zredstva proizvodnje naših vodilnih organizacij, meni da je razprava tako glede kongresa, kakor tudi glede delavske enotnosti raznih unij v Mexico, ena od najširše podlage za razpravo in posvetovanje.

Ravno tako je sprejeta resolucija, ki izraža potrebo za tesnejše sodelovanje in odnošaje izmed Mexico in Združenih držav, kakor tudi vpovstavitvi pidpomanih odnošajev z Sovjetsko Unijo.

PREGLED SOVJETSKE NEMŠKE FRONTE

Na celi bojni črti zavstavlene so fašistične sile. Vsak poskus za prodor tako pri Stalingradu, kakor ob obrežju Črnega morja pri Taupse in Nalchiku v vshodnem Kavkazu, je onemogočen in Rdeča Armada je že na več krajih v proti napadu.

Nacistični napadi se sicer nadaljujejo pri Stalingradu, toda v manjšem obsegu obo-rožene mači. Strašni boji ki so se nadaljevali za Stalingrad, Rostov, Voronež, Mosko, Leningrad in Kavkaz, so bili boji ne samo za obrambo vsakega pednja zemlje

ENOTNOST NAJ ZAVLADA IZMED UNIJ

London — (ALN) Charles Jarman glavni tajnik National Union of Seamen, je s ozirom na rastočo enotnost delavcev zaveznih držav, poslal konvenciji CIO v Bostonu zadnjega tedna, sledečo poslanico: "Britanski in Zedinjenih narodov mornarji molijo da se potope razna nesoglasja izmed predstavnikov unijskega gibanja v svobodnih državah". Mornarska unija v Združenih državah ameriških, je skoraj največja organizacija, tudi najbolj poznana z britansko mornarsko unijo, je priključena CIO.

Poslanica Jarmana se glasi: Mornarji Zedinjenih narodov zavedajoč se resnosti tekoče vojne, pošiljamo pozdrave delegatom redne konvencije CIO. Niti eden del delavstva na svetu ni pred tako resno odgovornostjo, kot so ravno mor-

narji. Vsled tega molimo, da se potope vsa nesoglasja in razdor izmed unijskega gibanja v svobodnih državah. To obenem zahteva borba za vničenje fašizma in vsega za čem gre fašizem".

vsake hiše, ulice, parkov in raznih drugih težko pridobljene udobnosti narodov Sovjetske Unije, ampak smrtnosno udarcifašistični sili, kateri so črpali in zmanjševali njeno najglavnejšo silo. Ogromne izgube nacistične sile v Sovjetski Uniji, postojajo občutne tako v vojaštvo, kakor tudi vojnem orožju. Računa se, da je do 10 milijonov ubitih in onesposobljenih sil samo v vojaštvu. Poleg tega so neštete materialne izgube. V glavnem pa, poleg vsega dosejajnega napredovanja v oze mlje Sovjetske Unije, Hitler in njegovi zavezniki, niso dosegli nameravanega načrta v kljub ogromnih zalog v vojaštvo in vojnem materijalu. Kakor ena tako druga ofenziva od samega pričetka vojne, poleg zavzetega površja sovjeskega ozemlja računajoč kjer je živelo 77 milijonov prebivalstva Sovjetske Unije, so razbite in vsi računji nacističkih vojnih strategov izjalovljeni. Tako zadobiva položaj bojne črte na sovjetski zemlji svoj stopnjema drugo razdobje in to v korist Rdeči Armadi.

Dejstvo je, da se izgube nacistične sile kakor je omejenjeno, ne bo moglo nadomestiti z novimi in svežimi silami od ene in druge strani, vse večji odpor v okupiranih državah proti nasilnemu naboru vojaške in delovne

moči za interese nacističnih krvilokov. To zadaja preglablje raznim kvizlingom, ki hočejo pod vso silo drastičnih ukrepov in v poslednjih krčkih svoje omraženosti v narodu, ustreči svojemu firerju.

Rdeča Armada, ki je z svojo junaško borbo spisala najsvetejši del v zgodovini interesov človeštva, točasno na več krajih bojne črte napreduje in pripravlja svoj končni udarec za vničenje črnih sil fašizma.

Nov način obrambe ruskih železničarjev

Kuibyshev — (ALN) Sovjetski železničarji na Kuibyshev in Akstrahon, ki prevajajo material za obrambo Stalingrada, so iznašli nov način obrambe pred sovražnimi letali. Namreč, ko se pojavijo letala v zraku proti železniški prometa, tedaj železničarji odkopčijo eden za drugim vagone in jih postavijo v sorazmerni razdalji tako, da je letalcu težko zadeti na vagon. Z tem načinom je dodobra obvarovon promet, ki ga sedaj izkoriščajo železničarska unija v Sovjetski Uniji zlasti v bližini bojne črte, da podučuje delavce.

Tisoči organiziranih železničarskih delavcev, delajo v zaledjubojne črte, kakor Rdeča Armada. Delajo direktno pod vojaško oblastjo, ampak za svoje delo dobe povrh redne plače 30 odstotkov naspram zaslužku v poletju in 40 naspram zaslužku po zimi.

Afriski in Egiptski front

Ameriška vojska, mornarica in z bonimi letali je vdrla na francosko obrežje na sredozemskem morju od Cassablanca in prodira točasno proti Tunisiji glavni francoski bazi v Afriki.

Ta vest, ki je prodrla v svet v zelo kritičnih trenutkih, se jo z radostjo odobrava in pozdravlja iz vseh krajev sveta, če tudi bi bilo v Afriki za drugo fronto. Značilno dejstvo je, da so zavezniške sile prešle iz defenzive v ofenzivo. Ta činkovitost je vsaj delno razbistri-la tako politično kakor tudi vojni položaj v svetu.

Priško je do preloma diplomatskih odnošajev zaveznih držav in francoske vlade v Vichyju, katera se sklicuje protestno naspram prodoru zavezniške vojske u Afriki na svojo enostransko "nevtralnost", ki je sicer tako revna odkar jo je obkrožil Hitler, kakor volčji

pastir nad ovčami, ko bi že ne bilo niti sledu od oblasti prezgodaj smatrati prodor vnetih domačih kvizlingov naspram firerju.

Nadalje zatrdujejo vesti, da je Hitler zasedel neokupirani del Francije z namenom, da si osigura obrežni položaj v južni Franciji, otočjih in položaj na sredozemskem morju. Tudi, da je že nekoliko divizij odgnal iz Sovjetske fronte proti afriškemu ogrežju v pomoč Romelovi armadi, katera odstopa pred udarci osme britanske armije na egiptskem frontu.

Zavezniške čete prodirajo ob afriškem obrežju, ter so zapele že nekoliko večjih pristanišč, približavajoč se Tunisij. Glavni načrt zavezniških čet je razviden v tem, da se spoje z osmo britansko armado, katera prodira od Egipta proti Tunisiji in tako izženejo iz Afrike osišeno armado.

50 TISOČ DELAVCEV ZAHTEVA DRUGO FRONTO

London — Z nadpisi od 30 unij na glavnem trgu Trafalgar, se je zbralo nad 50.000 unijskih delavcev, zahtevajoč takojšnjo ustanovitev druge fronte. Mnogi nadpisi, ki so jih v imenu svojih unij nosili čez ulice Londona, so se glasila: "Obvarujmo zaveznike z drugo fronto takoj".

Govorili so razni unijski predstavniki, ki so v svojih govorih izražali resno nujnost otvoritve druge fronte v zapadni Evropi. Tako je Aneurin Bevan, zastopnik v parlamentu okraja South Wales od Rudarske Federa-

cije, povdaril: "Odlaganje glede otvoritve zapadne fronte, vznemirja narod v Rusiji in Britaniji. Poslali smo orožja v Rusijo, omenil je Bevan. Toda to nezadostuje in vse kar so Rusi od Vel. Britanije tako Vel. Britaniji, udariti tudi Rusija, udariti razniku z dveh log, da nismo nad sovražnikom narod v Vel. Bri-veda dovolj važna dena svojem lastnem izražati proti gotovih ljud. Sloše od apizerske dobe, bili prijateljsko razpoloženi ne za Ruski, tudi ne za Britanski narod.

John Gordon, urednik časopisa Sunday Express, je med drugim dejal: "Rusija je okradena in ji so prizadele težke rane, kakor niti eni drugi narodnosti v borbi za svobodo. Toda ona je vedno gojila in tudi goji zaupanje v svojo moč. Pred kratkem pa njihovo zaupanje v nas, ni nikakor vezano z upanjem v svojo moč. Vsied tega nemoremo biti iznenadeni. Kajti, razen pred kratkim ofenziva v Egiptu, je malokateri strel je počil za celo leto od britanskih vojakov kar bi vplivalo na borbo v Rusiji.

tega, da Nemci niso več tako močni, da bi v istočasni ofenzivi nadaljevali borbo v tri ofenzivna pravca, kakor je to bil slučaj tekom prejšnjih ofenzivah preteklega leta. Vendar to ne pomeni, da so popolnoma izčrpani ali pa opešali. Oni so poleg tega še dovolj močni, da organizirajo resno ofenzivo v katerem koli pravcu na enem delu bojne črte.

Ponovno glavni cilj je bil Moskva

Kaj pravzaprav je bil osnovni cilj nemških fašističnih strategov, ko so počeli z poletnom ofenzivom na našem frontu?

Sodeč naspram komentarjeu inozemskega časopisa, vključujoč nemško časopisje, človek bi mogel pomisliti, da je osnovni cilj poletne ofenzive bil, za vzeti oljnata področja Grozni in Baku. Ravno nasprotno zatrdjuje dejstva proti temu predpostavljaju.

Namreč razvidno je, da napredo (Nadaljevanje na 2 str.)

RDEČA ARMADA JE POBILA IN ONESPOSOBILA 8.000.000 NACISTOV. NAS DOMAČI FRONT DANES MOČNEJŠI KOT JE BIL KDAJ PREJ

očitno se izraža v okvirju razvoja industrije tako v vojnih kakor tudi civilnih potrebščinah v vzhodni krajih naše domovine. Ravno tako evakuacija delavcev in raznega orožja v nove kraje, ter dodatno obsegovno obdelane zemlje za jesensko setev, proizvodnji sirovin, je naravnost radikalno izboljšala delo vseh vseh za fronto, kakor tudi dala jakost disciplini v zaledju.

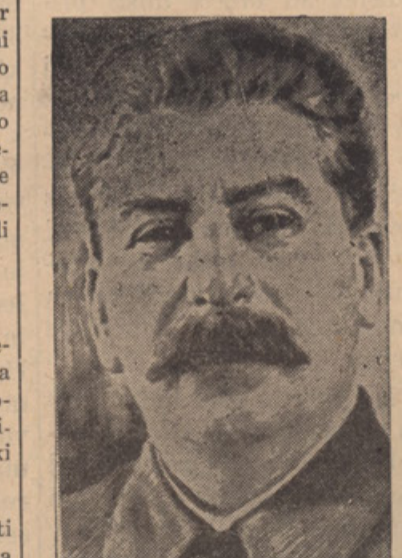
To je bila zelo težka naloga Omeniti moram, da je to bila zelo težka naloga organizacijskega dela, na tako velikem obsegu ekonomske in administrativne organiziranosti, vključujoč naš železniški promet.

Vkljub težkim nalogam in zlasti prebroditvi poteškoč pri tem na obseg vojne, naše tovarne, kolektivne in državne farme, delale so zadovoljivo. Tovarne za vojne potrebsčine neumorno in zvesto zalagajo armado z topi, minomiti, letali, tanki, strojnicami in z raznim drugim vojnim orodjem. Kolektivne in državne farme zhrano, ter industrija sirovin z sirovinami. Hkrati povedano, da nikdar prej ni bil tako močen in dobro organiziran domači front, kot je ta danes.

Naše ljudstvo zavedalo se je odgovornosti

Kot veličanstven rezoltat konstruktivnega in organizacijskega dela, naš narod priučil se je de-

JOSIP STALIN

lati in živeti v načinu in odgovornosti v vojnem času. Bolj in bolj spoznavajoč svojo dolžnost in odgovornost naspram svoji domovini, kakor tudi bojevnikom na bojni črti — Rdeči Armadi.

Lenjncev in postopaječ ki se ne čutijo prizadeti z nobeno odgovornostjo, je z vsakim dnevom manj v naši domovini. Na mesto tega, raste večja disciplina med narodom, kateri uvideva in se zaveda svoje državljanske dolžnosti in odgovornosti.

Preteklo leto, ni bilo le leto mirnega načina konstrukcije splošnega napredka in moči, marveč leto rodoljubne vojne proti nem-

ških okupatorjev, ki so na srmaten način napadli našo domovino.

Dva osnovna razdobja v vojni

Militarne operacije na sovjetsko-nemški fronti za preteklo leto, delimo v dva osnovna razdobja.

Prvo in glavno razdobje je bilo zadnje zime, potem ko je Rdeča Armada odbila nemške napade na Mosko, iztrgala incijativo iz nemških rok, prešla v ofenzivo proti nacistične sile in jo odgnala v času štirih mesecev na nekaterih krajih tudi do 240 milj.

Pripomniti moram posebno važnost vred z tem, da so militarne operacije v teku prvga razdobja bile izvenredno uspešne. Zlasti v krajih okrog Rostova, Tule, Kaluge in pred tem pri Moskvi, Tikvinu in Leningradu, odkrivajoč celo vrsto važnih dejstev.

Na prvem mestu pokazalo se je, da Rdeča Armada in njeni borbene oddelki, so vzrastli do resne sile, katera ne samo da je v stanju vzdržati pritisk nacističnih sil, ampak ravno tako v odprti borbi pobiti in poginati sovražnika na odstopanje.

Na drugem mestu pokazalo se je iz tega tudi to, da nacistična armada poleg vsega drugega trpi od resne organske pomanjkljivosti, katera bi ako bi se pospešilo okolščine jo privedla do popolnega poraza.

ROJAKI IZ GERALDTONA

Geraldton — Cenjeni urednik Edinosti, odstopite nam prostora v našem časopisu za naslednjih par vrstic.

Dne 25 oktobra, tukajšnji Slovenci priredili smo veselico ali bolj rečeno hišno zabavo, ki se je še precej dobro obensla. Moja dolžnost vsled tega je, da se tem potom zahvalim vsem tistim ki so pomagali k dobremu uspehu za plemenite stvari.

V prvi vrsti gre zahvala gosp. Annie Rajhenauer, ker je skrbno pazila da je bila miza polna dobrot. Ona je nemara edina, ki se najboljšje razume na mesarsko

umetnost. Zahvaliti se moram tudi moji boljši polovici Mrs. Garbas, ki je tako postrtovalno pripenjala k znake, ter tako pomagala k boljšemu uspehu. Hvala boljšemu uspehu. Hvala tudi Miss Beth Harris, ker je pridno nosila na mizo. Nebi bilo umestno da se ne zahvalim tudi nekaterim možkim rojakom. In to na prvem mestu Joe Dorenčiču ki nam je odstopil prostor. Hvala Joe Drašlerju, ki je tako izvrstno točil zlahkno kapljico, ter imel tudi polne roke drugega dela. Ravno tako Matt Butala, on je namreč bil postavljen da z svojo orjaško postavo dela red, ter da z svojo besedo poseže vmes če bi bilo potrebno. Nikakor pa nemorem prepustiti da omenem nekoliko skoraj tukaj vsem dobro znan John Martin. On nam je poleg na svoj izvrsten način zaigral privlačne vlačke in poskočno polko, tudi v kratkih in jednatih besedah razložil vrednost delavskega tiska v teh težkih časih. Upam da bodo njegove besede nam ostale v lepem spominu in da se bomo vladali naspram njim v bodoče.

Zahvaliti se moramo tudi sobratom Hrvatim in Srbom za njihovo obilno vdeležbo. V priložnosti bomo prav gotovo pripravili tudi mi jim povrniti.

Čistega dobička na zabavi rdeči križ \$10.00, za fond — государства всех всех je bilo \$116.50 c. Od te svote smo dali za kanadski poslali \$30.00. Prebitek od kupne svote smo zadržali za nadaljno potrebo glede prireditivnih in drugih stroškov.

H knocu pozdravljam vse rojake in rojakinje in vse bralce Edinosti. Tebi pa Edinost, želimo obilo uspeha.

Louis Garbas.

NE RAZDOR AMPAK BRATSKO ENAKOPRAVNOST HOČEMO

Vancouver. — Že precej časa opažamo kako neke temne sile reakcije skušajo zanetiti razdor med našimi bratskimi narodi Hrvati in Srbi. Slovenci smo to razdiralno in škodljivo delo gledali sicer žalostno in v srcu smo čutili njegovo težko, vendar smo skušali biti do neke mere nevtralni, misleč da se bo cela stvar s ozirom na dogodke ki se odigravajo pred nami, rešila sama od sebe. Nismo namreč verjeli, da se bi srbski reakciji posrečilo preslepiti toliko število drugače poštenih in dobro mislečih ljudi. Vidimo pa, da je stvar zavezela že nevaren obseg. Saj je cela stvar prišla tako daleč, da je morala vmes poseči celo ameriška vlada. Zato jaz mislim da je prišel čas, da tudi mi Slovenci kaj sprejemo o tem in skušamo pomagati da se to škodljivo in razdiralno delo reakcije zatre v kali, drugače bomo trpeli vsi škodo.

Slovenci nedajemo neko posebno prednost, niti Hrvatom, niti Srbom. Nam sta oba naroda enako bratska in si z obema želimo sodelovanje na podlagi bratske enakopravnosti. Zato gledamo na njihove zadeve popolnoma nepristransko in jih presojava le na podlagi dejstev ki so vidna.

Slišal sem mnenje od več strani, da je za sedajni prepir med Srbi in Hrvati, odgovorna srbska reakcija. Strinjajo se z takim mnenjem toliko bolj, ko zategadelj pogledamo celo stvar malo od bližje.

Glavni vzrok prepira razviden je iz tega, ker podpihovanci istega očitajo, oziroma delajo cel Hrvatski narod odgovoren za zločine Paveliča in njegovih kolovo-

dij. Kdo je Pavelič in ta njegova ozka hlapčevska družina? Razsodnemu človeku zadostuje dejstva narodnih akcij brez izjeme če se strinja z tem ali pa ne. Znamo je, da so Pavelič in njegovi kolovožje, smatrani na Hrvatskem kot navadne propalnice in nič vredneži, že mnogo prej kot so začeli delati sedajne zločine. Tudi je znano, da se ni smel tako Pavelič, kakor tudi njegovi pomagači pokazati na Hrvatskem, dokler niso prišli tja nemški in italijanski bajeoneti, da jih ščitijo. Ta resničnost bi morala prezreti vsak poskus nepoštenih in zlorabne obtožbe proti narodu, ter toliko bolj tesneje vezati na sobratski podlagi vsakega roboljuba brez izjeme če je to Hrvat, Srb ali pa Slovenec, da štiti bratsko slogo teh narodov, kot največji zaklad k osvobojenju iz težkega in nezaljšanega fašističnega jarma.

Poleg že omenjene očitnosti potrjujejo dejstva, da je ogromna večina hrvaškega naroda ne samo proti domačih izrodov (Kvizlingov) Paveliča in njegovih kolovodij, marveč da se Hrvatski narod rama ob rami vred z drugimi narodi Jugoslavije, bori proti okupatorskim silam. Da daje ta narod ravno tako neštete žrtve za osvobodjenje onih krajev, kakor tudi drugi narodi. Ako je morda storjena razlika v vničevanju mest in vasi z strani okupatorskih sil, je ta storjena preračunano v Berlinu in Rimu s ozirom ali ne bi to posluzilo kvizlingom, da se skličejo na to previdnost in tako vstvarjajo razdorno obtožbo proti enega ali pa drugega naroda.

Toda poleg vsega ko vrnemo pregled na drugo stran in vprašamo, kdo so Srbski izdajalci? Brez dvoma da nam pridejo v poštev sedajni krmilci z Nedičem na čelu in oni iz prejšnjih let, ki so bili vse samo ne narodnjaki in ne za narodne interese, Stojadinovič, Cvetkovič, Princ Pavle in naravnost oni zastopniki, ki še dandanes niso izmenjali svojega mišljenja naspram

jih vpošteva v tej provinciji".

Glede sestava omenjenega načrta bodo pregovori z vodstvom Canadian Congress of Labor (CIO), ter z Trade and Labor Congress (AFL). Glede smernic ontarijske vlade, Mr. Conant povdarja, da so te nespornjive od kakor jih je začrtal prejšnji premier Mr. Hepburn, sedaj na mesto v kabinetu kot provincialni blagajnik. Izkoriščanje vseh sredstev za vojno, je prvotna naloga V tej smeri se je zalagal Mr. Hepburn, ki je prejšnjega tedna vnovič podal izjavo glede svoje resignacije, katera je nastopila vsled kratkovidnosti opozicije v vladi in liberalni stranki. Namreč, Hepburn dolži, da opozicija drži več do interesov stranke, kakor pa interesov naroda v splošnem in to v eni zelo resni svetovni krizi. Vse to je onemogočilo moj nadaljni položaj kot premierja, dejal je Hepburn. Glavna naloga je pred nami zahteva Hepburn: Razne zadeve glede našega vsakdanjega življenja in potrebščini, postavimo na drugo mesto. Na prvem mestu je odstraniti vsakovrstno strankarstvo, ter mobilizirati vsa sredstva za zmago vojne.

Frank Sodec.

narodnim interesom, marveč hočejo po starem običaju po vrhu vsih dokazov in povrh vsih očitnih dejstev še nadalje vstvarjati nasilni položaj. Ali se niso imenovani sličevalci na srbstvo? Hotelo so prepričati svet, da so oni edini "najboljši" sinovi srbskega naroda, kar jim se je do gotove meje tudi posrečilo, ker drugači bi ne prišli do položaja. In kaj se je zgodilo? Svet je pričal, da so ti takozvani "najboljši" stebri srbstva v pomoči zakletemu sovražniku tako srbstva, kakor tudi hrvatstva in slovenstva.

Da, oni se so vseli k izdajalski mizi na Dunaju, da podpišejo eden od najbolj sramotnega in izdajalskega pakta s razboljniko 20 veka, Hitlerjem in Musolinijem. Toda narod tako na ulicah Beograda, kakor tudi Zagreba in Ljubljane, dvignil je svoj gromki glas: NE — prijel je za orožje in je šel v borbo za svojo čast, poštenje in svobodo rajši, kot pa slediti izdajalce svojega rodu.

Še več. Nam Slovincem se je predbacivalo da smo nemčurji in avstrijanti, ktere je potrebno krotiti. Toda razenslovenske reakcije, namreč slovenskih kvizlingov, Slovenski narod skoro jna največji kalvariji sedajne vojne, tako na obsegu svoje domovine kakor tudi vničevanju njegove imovine, je združen — enoten in junaško brani vsak pedenj svoje zemlje, narodne časti in enotne države Jugoslavije. Narodna zavest ki je tlela v suženstvu Italije in delno Nemčije in Madžarske od zadnje svetovne vojne, ni vničena — ni izumrla, ampak živi in se jači v borbi na življenje in smrt.

Torej, komu naj koristno razdorna gonja in zlorabna obtožba potom časopisov, kot je to docela proti Hrvatskega naroda v Srbobranu in Glasu Kanade, ako ne fašizmu in fašističnim kvizlingom za razjedanje in sovraštvo izmed narodov? Ali se ne ponavlja staro geslo: "Razdvajaj in vladaj"? Ali se ne razodeva jasno kot beli dan, da je elementom okrog Glasa Kanade in Srbobrana, položaj prvo in zatem druga vprašanja, namreč narodni interesi.

Resnica je močnejša in varnejša kakor so vse druge izmišljije in potvorba. Tako gledamo Slovenci, tako gleda tudi Hrvatski in Srbski narod. Vsim poštenim rodoljubom je svetinjsko združiti se in združeno zalagati vsa sredstva za zmago nad zakletim sovražnikom fašizmom. Združevati se narodno in mednarodno kot edina in pravomočna garancija za zmago in dober obstoj svobodne in bratoljubne Jugoslavije.

VABILO - WINDSOR

V soboto dne 21 novembra tukajšnji odsek društva "Slavček" Vzajemne Podporne Zveze "Bled", priredi veselico v Jugoslovenskem Narodnem Domu, 1351 Drouillard Rd.

Poleg dobrega prigrizka in pijače, za ples bodo igrali tri izvrstni godbeniki iz Detroita, ki bodo po svoji navadi ne samo živahni, marveč tudi z svojimi harmonikami zabavili nas vse. Zato uljudno vabimo vse

"IMIGRANTI SMO VSI"

Na nekem javnem zborovanju enega emsta v Ontarijo, mestni župan izlil je svojo nejevoljnost naspram inozemcem, ki so prišli iz raznih držav v Kanado z tem: "Češ da so to "imigranti" nižja rasa in da delajo nered tukaj".

Upamo, da gornje besede ne predstavljajo mišljenja večine kanadskega naroda. Oni, kateri se z sumljivostjo in neprijateljsko ponašajo naspram našim novim državljanom, pregledali so številno resne stvari. Ena od teh je, da ogromno število sorodnikov in prijateljev od naših novih državljanov, ktere se naziva "imigranti", se bori za nas v Evropi in Aziji, tudi jih je v naši kanadski armadi. Poleg tega oni nam pomagajo v proizvodnji orožja in hrano za našo armado.

Razem tega resnično dejstvo je, ki se ga bi morali zavedati, da smo v tej državi vsi "imigranti", če je to prve, druge ali pa tretje generacije. Vsi narodi v svetu so del iz enega ali pa drugega ozira glede preselitve, zlasti na ta kontinent razen Indijancev, je bila večja priselitev. Svetovni progres je nastal ravno na podlagi imigracije raznih narodnosti, med temi razna znanost in veda. Hitler in njemu podobni pred njim so hoteli toda brez uspeha, razdeliti eno ljudsko skupino od druge na podlagi rase ali pa narodne superiornosti.

Za progres v Kanadi je že zdavnaj čas za zvezno soglasje raznih rasnih in

narodnih grup. Cel severoameriški kontinent, je ravno demostativni odraz napredka in tolerance ljudske sorodnosti. Tu so se priselile razne narodnosti in one so skupno skovane v ogromno politično, ekonomsko in socialno gospodarstvo. Vsi oni ki so se vstanovili tukaj, so potom svojega dela in življenja pridoneli materialno in kulturno bogatstvu tega kontinenta. S ozirom na to pred nedavnim je izšel članek priobčen v Saturday Evening Post od Wendel Willkie, ki se glasi:

"Mi smo imeli 200 let pojačavanje imigracije, ki nam je prinesla novo kri, novo znanost in nove ideje. Ravno tukaj je obširna znanost manjših narodnih grup, ki so prešle v sestavi naše narodnosti. To je višek naše civilizacije in zdi se mi, da ni nastala v niti enem zborovanju, ali pa našega izuma, ali pa velikih tovarniških prijektov, ampak iz vdanosti naroda različnega mišljenja in različne rasne pripadnosti, ki so rame obrami sporazumno in spoštujejoči vzajemnosti jo izdelale".

Tako je dejal Wendel Willkie v apelu amerškemu narodu, da se zaveda tega rekoč: "Mi se danes borimo proti brezobzirnosti in zapostavljanju. In ako bi to dopustili razvijati na svojem domu, ko smo v obširni borbi proti sovražniku od zunaj, tedaj bi z tem občutno zmanjšali našo oboroženo moč".

Njegov apel se enako na naša tudi na Kanado. (Toronto Star)

"EDINOST" JE NAŠ DELAVSKI LIST

Windsor. — Uredništvo Edinosti! Društvo iz Detroita I. W. O., pošilja \$5.00 uredništvo Edinosti in sicer za eno letno naročnino, ostalo pa v sklad listu. Poleg tega pa Frank Modic, dal je \$1.00 v tiskovni sklad. Iz tega se vidi da so se ljudje sami domislili, če pravni tam zastopnika od Edinosti. Po njihovem mišljenju, bi uredništvo moralo imenovati v vsaki večji naselbini po enega zastopnika, ki bi bil odgovoren za nabiranje naročin za naš delavski list. Omenili so, da je isti slučaj v Clevelandu, da se tudi tam naši prijatelji pogovarjajo med seboj o tej zadevi. In ker uredništvo ni imenovalo svojega zastopnika tam, se nobeden nič ne briga in tudi ne smatra odgovornim za nekaj za kar ni pooblaščen.

Ko sem slišal mišljenje posameznikov nemorem prezreti dobrega opomina, da ne bi o tem obvestil uredništvo o tej pomanjkljivosti. Ni vprašanje ali je uredništvo hote ali ne hote prezrlo vprašanje, marveč potrebno je da se zdaj postavijo zastopniki lista v Detroitu, Clevelandu itd. Tudi ni vprašanje koliko bodo ti zastopniki naredili za korist lista, škoditi nemorejo, temveč cela stvar bi imela drugičen sestav in pomen. Sigurno je, da bi se sem kje kdo naročil, ako pa ni nobenega ki bi v priložnosti obiskal posameznike in imel z njimi kratek pogovor za

rojake in rojakinje iz Windsorja in Detroita za obilno vdeležbo. Ravno tako tudi brate Hrvate in Srbe, da nas ob tej priložnosti posejtijo. Odbor.

MIŠLENJE ČLANA ZK SLOVECEV

Port Arthur — V zadnji izdaji Edinosti od 15 oktobra, izšlo je poročilo tajništva Zveze Kanadskih Slovencev. Kot član tukajšnega odseka, si štejem v dolžnost povedati naslednjih par besed o vrednostnem poročilo.

Takoj od pričetka vojne naraščala je nujna potreba k organiziranosti raznih narodnih skupin. Začelo se je delo. Vstanovljene so rodoljubne in obrambne organizacije in skoraj na prvem mestu od Slovanov — Ruske, Ukrajinske, Poljske, Čehoslovačke, Hrvaške in Srbske. Te organizacije začele so razvijati borbeni duh in razložo obih nalog vojne proti fašizmu. Na zborovanjih, rednih sejah in javnih shodih, razvijala se je vneta volja v podpiranju rdečega križa in pospešitev vojnih naporov v splošnem. Videč vse to; videč kako se posamezne narodnosti zalagajo za svojo novo domovino in tudi za stari kraj, nismo mogli trpeti več mrtvila z strani nas Slovencev med temi narodnostmi v Kanadi. Pristopili smo k delu v posameznih naselbinah vred z sobratih Hrvati in Srbi z organizacijo za osvobodjenje stare domovine.

Iz teh potreb kakor je bilo poročano v poročilo gl. tajništva, vstanovljena je tudi Zveza Kanadskih Slovencev, da nas narodno združuje in obenem veže z drugimi narodnimi skupinami v teh obsežnih nalogah današnje ljudske borbe proti sovražniku narodov in človeštva.

Da imamo pomanjkljivost

v raznih vprašanjih, nemojemo zanikati. Ta je in bomo jo imeli tudi v bodoče, kajti vsaki dan nalaga nekaj novega. Zahteva novo pristopitev in novo prilagoditev k nalogam. Za vse to so pa potrebne večje izkušnje in večja postrtovalnost k prebroditvi iz dosedajne pomanjkljivosti k obsežnejšemu poduku in razumevanju.

Moram priznati tudi to da koliko je bilo vrednosnih prireditiv v kampanjah rdečega križa, za naše borbe v stari domovini, vse-slovanške prireditve, resolucije od raznih odborov, naše vezanost z raznimi narodnostmi in zelo podučna posvetovanja glede obih zadev, nismo poročali v oni meri kakor je to bilo potrebno. Odlašali smo iz dneva v dan

in je tako vsa ta vrednostna stran kratkoma ostala nedotaknjena tako v naši kakor tudi drugih naselbinah glede javnosti; da se sliši o nas in o našem delu; da nismo križem rok v velikih zadevah narodov in ljudstva, ampak da delamo in da se po naši zmožnosti zalagamo vprid obih interesov.

Upam da nam je poročilo tajništva delno razvezalo pregled našega dosedajnega in bodočega dela. Da nam bo pomagalo v marsičem k spoznavanju naših nalog kot organizacije in tudi posameznika, ko nam je na uslugo list Edinost. Izkoristimo to uslugo s zavestnostjo glede našega poduka in naše vezanosti z vsemi zadevami tako v svetu kakor tudi okrog nas.

Član odseka Z. K. S.

NOVI ONTARIJSKI PREMIER OBLJUBLJA NOVI DEAL ZA DELAVCE

Toronto — (ALN) Proti koncu tega meseca se bo vršila izvanredna seja ontarijskega zakonodajstva. Novi ontarijski premier Mr. Gordon Conant, je naznanil da bo zakonodajni seji predložil načrt po vzorcu Wagner Act v Združenih državah za delavsko zakonodajo. Načrt zakonodaje se na naša kakor je bilo že poročano, za pravico unije in kolektivnih pregovorov izmed delavcev in delodajalcev.

Omenjeni načrt imenoval je premier Conant, "New Deal za ontarijske delavce",

kateri bo vzbudil pozornost glede zahteve za federalno zakonodajstvo istega načrta. V daljšem je naznanil "Moja vlada gleda ta načrt kot eno najbolj važnih nalog v vojnem času. Mi moramo imeti mir v industriji. Toda da to dosežemo, je potrebno zakonodajstvo ki bo štutilo pravice delavskih unij in jim dajalo zakonsko zaščito v pregovorih z delodajalci. Upam da bo taka zakonodaja ena od zelo potrebnih tako za razne stranke v industriji, kakor tudi za delavce posebej, da se

GOVOR PROFESORJA BORIS FURLAN

V zadnjem času poudarja ameriško časopisje bolj in bolj, kako je borba za Stalingrad vzbudila povsod tudi v najodtalnejših krajih in predvsem v Ameriki, zavest vrednosti ki so tam na kocki. Vzbudila se je vest človeštva, ki se vprašuje kaj so ostali narodi doslej dejansko storili, da pomagajo junaškim branilcem Stalingrada, kajti ni dovolj da se jim samo iz daljave posla in občuduje njih uspehe. Združeni narodi morajo takoj in neposredno stopiti v akcijo in sedaj dati nasprotniku čutili vso težo svoje oborožene sile.

V Stalingradu — pravi ameriško časopisje, sta dve največji armadi sveta zagosteni druga v drugo. V tej strahotni bitki za hiše in ulice vidimo jasneje nego kdaj koli popreje, kakšna je ta borba v resnici in za kaj v njej gre. Prihaja nam do zavesti njena ljutost, ogorčenost in neusmiljenost in prevzema nas ganotje, težko pomirljivo onemu, ki ga vzbujajo imena Dunkergu, Battana in Londona. Vzroki za to so deloma v tem, da je končno vendarle povsod prodrla spoznanje, da se to, kar se danes dogaja v Stalingradu, jutri lahko ponovi kjerkoli. Pred to nevarnostjo ni nihče nikjer zavaran; iluzorne so zapreke, razdalje in naravnih ovir.

In tako je letos poleti ob bitki pri Stalingradu postala splošna zavest, da gre za totalitarno in univerzalno vojno, v kateri so udeleženi vsi z vsemi silami — in v vsej zapadni hemisferi je prvič prodrla spoznanje, da se vsaka bitka pa naj se izvaja še tako daleč, tiče vseh neposredno.

Bitka za Stalingrad se vrši v času, ko se vsak kraj te ogromne dežele, ki jo moreš v promerni črti od obrežja prepotovati komaj v štirih dneh, živo zaveda svojega aktivnega prispevka v ljuhe in orodju za skupno borbo. Povsod je vidna sprememba v zunanjem licem dežele. Amerikancem, amerikanecem značeni po nasprotniku kot mehkužni, so se čez noč spremenili v vojaške, ki presenečajo po svojih borbenih sposobnostih tudi najbolj skeptične strokovnjake. Srečaš jih povsod kamorkoli stopiš v mestih in na deželi; železnice in postaje so jih prenatrpale. Veščaki, ki so opazovali nemško, italijansko, francosko in britansko mobilizacijo, so presenečeni po izrednih fizičnih sposobnostih teh mladeničev. Vzajajo jih, da bodo trdi, neizprosni, moške jekleni, izurjeni v strahotni spretnosti ubijanja, ki poleg tega vzbujajo posebej povsod pozornost svoji vljudnosti, skromnosti in neki očarljivi tihosti, da se ta ne črpa v trupnih izbruhih, a je tembolj trajna in vztrajna, radost samozavesti in vere v svoje poslanstvo. Kajti ti mladi vojaki verujejo brezpogojno in neomahljivo vase in v svojo deželo. Zavedajo se, da so kovači bodoče usode človeštva.

In tako gleda Amerika v lemenecem ozadju Stalingrada svojo ogromno armado, ki koraka na drugo fronto. Ta fronta je v oblikovalju pod neposrednim pritiskom aktiviziranih ljudskih mas in nasprotnik bo kmalu občutil vso njeno težo v izmeri o kateri se mu niti ne sanja.

Poleg aktuelne ruske in plikujoče se druge fronte, obstoja še tretja fronta, e manj važna od prvih vah. Ta fronta je obrnjena na znotraj. Velike mase združenih narodov so si da

nes popolnoma zveste, da je treba dobiti ne samo vojno, marveč tudi mir, ki bo vojni sledil. Pogoj za trajno zmago nad zunajnim sovražnikom, je zmaga nad notrajno reakcijo, nad zagostnjenimi preteklostmi, ki trepetajo za ohranitev pridobljenih pravic in položajev in ne razumejo sveta, ki vstaja. Samo vojaška znaga nad naci-fašizmom bi sicer bila mogoča tudi brez obračuna z notrajno reakcijo. Toda to bi bila le polovična zmaga, ki bi se čeprav šele čez desetletja spremenila v vojaški poraz. Če se svet ne organizira na način, ki bo objektivno onemogočal nastanek pojavov, kakor so fašizem in nacizem, če pustimo strukturno računati, da bo prej ali pa slej prišlo do pojavov, ki so bistveno enaki današnjemu fašizmu in nacizmu. In iz istih vzrokov, ki so vodili do prve svetovne vojne, po njej pa do fašizma in nacizma in končno do sedajne vojne, se bo rodil konflikt v katerega strahotah bo utonilo človeštvo.

Fašizem in nacizem predstavljata mednarodno organizirano reakcijo, ki si je naredila oblačilo revolucije, da ljudstvo lažje preмами. Oponaša nježelan in vzbujajo videz mladostnosti, postavi v ospredje nove ljudi in vzbujajo videz novosti, a v bistvu gre za stare privilegije, za ohranjenje pridobljenih položajev in njih utrjevanje.

Spoznanje, da je treba ta napredek zavirajoče in zadržujoče premagati in sicer povsod, postaja v širokih množicah vedno bolj splošno. Milijoni in milijoni bojujočih se v tovarnah in na fronti pripadajo razredu o katerem je podpredsednik Wallace napovedal, da je prihodnost njegova, ko je govoril o bodočem "razdobju navadnega človeka". In prav od teh naštetih milijonov pričakuje veliki predsednik Združenih držav, da bodo ostvarili svet v katerem bodo uresničene za vse in povsod, štiri osnovne svobodščine: **Svoboda govora in vesti, osvobojenje od strahu in od pomanjkanja.**

In tako je eno od pomembnih svojstev sedajnosti čimdalje ostrejša razčiščenost in očiščenje nazorov, ki se izvrši paralelno v širokih ljudskih množicah in v vodečih duhovih. Jasno spoznanje razmejitve med razdobji je kategorični imperativ sedajnosti. V preteklosti ni povratka in žalostna je usoda onih, ki padejo na obronkih minulosti. Izbraljenj kot orodje za ohranjanje sveta, ki je za vekomaj preč, ginejo za izgubljenost stvar, namesto da bi bili soustvarjalci nove podobne sveta in življenja.

V svojem govoru narodu Amerike, Wendell Willkie, povzel je izkustva potovanja, ki ga je vodilo preko pliznjega vzhoda v Rusijo na daljni istok. Govoril je v imenu neštetihi milijonov, ki zahtevajo takojšnje otvoritev druge fronte; govoril je o ogromnem moralnem kreditu ki ga imajo Združene države vseh povsod, in o njih dolžnosti da zastavijo svoje skoraj neomejene sile za takojšnje ostvarjenje pravice in svobode povsod. Narodi vzhodne Evrope in Azije so dorasli, je dejal, oni nečejo biti še nadalje vzodni sužnji za zapadne dobičke. In Amerika je odločena, da ne zamudi edinstvene prilike zgodovine, biti soustvarjalka novega občestva v katerem morejo živeti in žene na vsem svetu živeti in se razvijati v svobodi.

31 OBLETNICA KITAJSKE REPUBLIKE

V oktobru mesecu je minilo 31 let, ko se je v Kitajski porodila republika. Kitajsko ljudstvo je dolgo let naporno delovalo za osvoboditev toda nikdar tako odločno kakor v sedanjih vojni proti japonski militaristi — imeperijalistom.

Od leta 1911 je Kitajska pretrpela razna monarhistična gibanja. V drugem desetletju pa je Kitajska pretrpela lokalne militaristične in provincialne boje, ki so se vršili v poskusu za kontrolo in izkoriščanje posameznih voditeljev. Ti boji so skoro prinesli uspešno revolucijo 1. 1925-27. Od leta 1928 do 1937 je Kitajska šla skozi tretjo dobo, ki se lahko imenuje doba narodnega edinstva. Zamišljal narodnega jedinstva se je bolj naglo razvijala leta 1937, ko so Japonci napadli Kitajsko pri Marco Polo mostu dne 7. julija 1937.

Kljub notranjim sporom in bojem za nadvlado, kljub svoji zaostalosti pa se je Kitajska zadnja leta tekom težkih bojev povzpela do vpliva, kakoršnega, so uvaževali le največje države, Anglija, Sovjetska Unija in Združene Države. Danes je Kitajska odločujoča sila na Daljnem Vzhodu in močna zaveznica Združenih naro-

dov v vojni proti osišču. S pomočjo, ki je prihajala iz Sovjetske Unije se je mogla vsa ta leta upirati močnejši militaristični Japonski. Sodelovanje Kitajske z Sovjetsko Unijo ji je največji pri pomoglo, da je Kitajska postala v razmeroma kratkem času velesila.

Dr. Sun Yat Sen-ova ideja je vodila Kitajsko ljudstvo skozi to dobo. Prva programatična točka je bila življenski obstoj. Prva točka je bila demokratizacija, tretja točka pa življenski obstoj. Prva točka je bila dosežena šele v vojni zoper Japonsko, ko se je skoro poslednji Kitajec zavedel svoje narodne zavesti, da kot Kitajec mora braniti svojo domovino pred fašizmom. Glede tega ni danes nobenihih diferenc. Je pa razlika mišljenju nekaterih državljanov, ki vstrajajo, da je vojna proti Japonski zadeva samo omenjenih držav, med tem ko so liberalni in napredni krogi uverjeni, da je vojna med Japonsko in Kitajsko mednarodna zadeva, da mora biti nacijska Nemčija prva poražena, da so vsled tega opravičeni dobiti pomoč tudi iz Anglije in Združenih Držav in ne samo iz Sovjetske Unije. Da imajo slednji elementi, to je

internacionalisti, prav, se vidi tudi po tem, da sta tudi Anglija in Združene Države končno spremenili stališče in ji danes koliko toliko pomagajo. To potrjuje tudi izjava Wendell Willkieja, da je pomoč Kitajski in Rusiji ravno tako važna za Ameriko kakor je potrebna otvoritev druge fronte.

Kitajska se upira japonski agresiji že od l. 1931. Zgubila je precejšen del ozemlja, toda to ne ovira neje odločne borbe. Zasluga in priznanje za uspešen odpor gre v veliki meri Sovjetski Uniji, ki je edina nudila Kitajski vojaško in ekonomsko pomoč kakor tudi dajala širokopotezno nasvetje. Po vzorcu Rusije je Kitajska zgradila moderno industrijo globoko v notranjosti države, tako da ima vsaj nekatera glavna sredstva varna pred sovražnikom.

Demokratizacije pa še ni v Kitajski razen v nekaterih provincih, kjer si je ljudstvo samo ustanovilo svoje sovjete. Sovjeti imajo tudi svojo slavno 8 Potno Armado, katero računajo, da šteje okrog 200.000 dobro izvežbanih in discipliniranih mož. Ta armada zadaja Japoncem težke udarce na frontu kakor tudi v zaledju žgelsko taktiko, tako da japonska armada nemore konsolidirati zasedenega ozemlja.

Notranji spor pa še ni končan, kar je na veliko škodo Kitajske. Resnici na ljubo je treba omeniti, da imajo mednarodni intrigan-tje svoje prste tudi v kitajski vladi, ki je včasih odprto pričela bratomorni boj proti svoji najboljši 8 Potni Armadi, ki se je sama zalagala z orožjem in ostalimi sredstvi. Komaj se spor poravnava pa zopet na pritisk zunanjih vlad in domačih starih reakcionarjev izbije na dan, kar je stabilno kitajski odpor proti Japonski. Z drugimi rečeni, da ima kitajska slično situacijo kakor je nastala v bivši Jugoslaviji po zaslugah mednarodnih intrigarjev.

Tako se vrstijo junaški primeri borcev Sovjetske Unije. Od navadnega vojaka vse do visokih poveljnikov in civilnega prebivalstva v splošnem, ki mu je težko najti primera v zgodovinski povesti. Posebno so izvenredni primeri glede izvedbi povelj pilotov in antitankovcev. Ti primeri so naravnost na pogled skoraj nemogoči ali svoboda narodov Sovjetske Unije, je ona najmočnejša sila in zavest izvenrednih junaških primerov v Sovjetski Uniji.

PRAVIČNOST ZA DELAVCE NA DELO JE SILA PROIZVODNJI

Subury — (ALN) V zadnjih nekaj tednih je unijsko gibanje v tukajšnji okolici dobilo odih iz več let zapostavljanja glede pripadanj uniji. Ta nepravilnost ki jo so delavci čutili največ, je dosegla svoj izraz na nekoliko javnih zborovanjih. Omejenost unijskega gibanja bolje rečeno podzemnega delovanja le grup, delavcev, se razvija v močno gibanje prvokrat na javen način v nekoliko zadnjih let.

Predsednik kanadskega delavskega kongresa, A. R. Mosher, je bil glavni govornik na velikem zborovanju v Capitol Theatre. Torej navezadnje se je dobilo dovoljenje za take vrste zborovanja, kar je bilo v preteklosti prav na poseben način omejeno z strani kompanije nikla, katera skoraj dominira z mestom Sudbury.

Delavci kot v odgovor na dosedajno zapostavljanje, so se vdeležili zborovanja v polnem številu. Ravno tako v pred par dnevi odprto unijsko poslopje. Pred osem mesecev temu, je bilo unijsko poslopje popolnoma razbito, unijski voditelj Forrest Emerson močno pretepen, po nahujskani bandi, ki je vstvarjala strah v tej okolici.

Ker je bila vdeležba toliko številna da so prej ome-

njena prostora bila premanla, se je ta razdelila na tri zborovanja in je na vseh treh zborovanjih govoril predsednik Mosher. V svojih govorih posebej je naglašal potrebo glede izenačevanja mezdne lestvice, boljše delovni predpogoji in pa odstranitev strašila in diskriminacije nad delavci. Vse to bomo dosegli omenil je Mosher, edino z močno unijo, ravno tako pospeševanje proizvodnje nikla za vojne potrebe bščin Zedinjenih narodov v borbi proti fašizmu.

Upati je, da bo tudi kompanija nikla sprevidela zelo resno napako s ozirom na zapostavljanje ali si pa lastiti vso moč nad delavci vsled unijskega gibanja. Da bo v tem oziru nastala pravičnejša podlaga za delavce, da se lahko organizirajo v one unije, ki si jih so po svojih želji izbrali da jih v njihovih interesih zastopajo. Z tem pa naravnost pospeševanje proizvodnje nikla, ki je zelo važno za vojno. Pri tem je potrebno poštovati tudi delavce, ki dostavljajo na površje to važno sredstvo, da se im ne godi krivica in sicer v osnovnih demokratičnih principih naših institucij. Kršitev demokratičnih svobodščin, je obenem kršitev enotnosti kanadskega naroda v borbi proti fašizmu.

NARODNA BORBA V HRVATSKI

Moskva — Prve dni v novembru radio postaja "Svobodna Jugoslavija", odala je sledeče poročilo iz glavnega poveljstva partizanskih in rodoljubnih odlovov na Hrvaškem.

Tri bataljona 9 partizanske brigade, so zasedli Brusane in bližnjo vas v Liki. Italijani, ustaši in četniki, so zbežali proti Gospiču. Preko 600 Italijanov, ustašev in četnikov, napadali so položaj 9 partizanske brigade v hribih Papuk in Kruškovac, a so bili odbiti z težkimi izgubami za seboj. Doda se, da so vničene tri njihove čete v tej borbi.

Junaško je podlegel težkim ranam zadobljenih v teh borbah, partizanski poveljnik drugega okrožja, Franjo Ogulinac kmet iz Siska.

V okraju Banja, blizu mesta Dvor, so tri partizanske brigade napadle položaj sovražnika in ga potem zasedle.

Prva in druga partizanska brigada, napadle so dobro vtrjeni položaj Tusilovic, blizu Karlovca, zasedle ta položaj in pri napadu zaleje 320 hrvatskih, 60 ustaških, 40 žandarjev in 5 častnikov. Poleg tega 13 težjih in lažjih strojnih, 350 pušk dva topa in minomet.

Drugi bataljon prve partizanske brigade, razstrelil je železniško progo pri klm. 2 izmed Mesko in Raduč. Eden odelok 9 brigade, razstrelil je v promeru dva in pol klm. železniško progo blizu postaje Dovinac. Ena četa iste brigade, razstrelila je most ki veže Trga Gradac in Gospič. Manjši odelok partizanov, vrgal je iz tira vlak na potu za Ogulin. Ista radio postaja poroča o borbah v Srbiji, kjer so to časno partizanske brigade v ofenzivi na dobro vtrjeni položaj sovražnika v mestu Bihač. Sovražnik se še upira v barakah in v nekaterih večjih poslopih. Topništvo partizanskih odelkov, strelja na ta položaj iz le nekoliko sto metrov, ter je z tem prizadelo velike izgube fašistični sili.

Pomoč junaški zaveznici Sovjetski Uniji iz Kanade

Toronto — V odziv vse večji zahtevi naroda v Kanadi za pomoč Sovjetski Uniji, ustanovljen je tukaj odbor z predsednikom Mr. J. Stanly McLean, glavni zastopnik Canadian Packers podjetja v Torontu.

Pomožni fond zbran v Kanadi, bo izražal naše sočutje in sočutno vdanost simpatij v naših srcih za pomoč junaškemu narodu — narodu, kakor je izrekla Mrs Churchill: "Kateri je dal neprimeren vzgled junaštva v borbi proti fašizmu".

Sovjeskemu narodu je potrebna pomoč, se glasi poziv predsedništva. Pomoč v obliki, obutvi in raznih medicinskih potrebščin. Ta pomoč je na dobrovoljni podlagi od vsakega posameznika, naspram junaškim bojevnikom tako v zaledju kakor na bojni črti, zlasti pa civilnemu prebivalstvu iz okupiranega ozemlja. Dajmo to pomoč v neomejeni vrednosti in naj bo redna naša pošiljatev pomoči junaškemu narodu Sovjetske Unije.

SVOBODA DOMOVINE

(Nadaljevanje iz 2. str.)

ka. Poslali so proti njega oddelek z avtomatskimi puškami in tankom, ter ga obkolili. Narednik Mezin ni dolgo pomišljal proti nevarnosti, ampak takoj je izdal povelje svoji bateriji, da strelja naravnost na njega, vedoč da bodo na ta način krogle pobile nastopajoče nacisti okrog njega. Njegovi tovariši pri topih niso si mogli pričr verjeti takega povelja. Toda, ko je proti vsemu drugemu njegov znak kazal za pravec streljanja ravno na njega, so odkrili topniško streljanje in tako pobili omenjeni oddelek nacistov, ter pri tem junaške smrti je dal svoje življenje tudi narednik George Mezin.

Tretji primer: Na kavkaški fronti oddelek pontonirjev, dobil je nalogo razstreliti dva mosta, ki sta bila padla v roke nacistom v enem okraju. Oddelek se je pričel polagoma približavati nacističnim položajem zlasti ob mostih. Toda ti so odkrili močan ogenj iz strojnih pušk, da je pristop bil nemogoč. Ponavljali so približavanje nekaj krat, a brez uspeha k izvedbi povelja. Ni pa tako očigledna nevarnost preprečila vojaka Ga-

zarova. On se je prigrabil dobrovoljno za to delo. Neopaženo plezajoč po zemlji, polagoma se je približeval prvemu mostu. Z seboj je imel vso pripravo potrebnih min in je čez nekaj časa jih založil pod most. Tako je bil most v nekaj trenutkih v zraku, ter v šumo razstrelbe se je posrečilo vrniti Garazovu k svojemu oddelku. Nato so nacisti toliko bolj zastržili sicer drugi in poslednji most na tem kraju za prevoz. Razstreliti še ta most, je imelo veliko pomena glede zaloga vojnega materijala nacistom, da se jim ta onemogoči. Vsak poskus večjega oddelka, je bil brezuspešen. Vnovič se je prigrabil Gazarov, topot proti toliko bolj večji nevarnosti. Vnovič je plezal po zemlji z potrebnimi minami. Vnovič je napanjal vsak pomik svojega telesa neopaženo ali pa brez večjih kretenj. Tako se je polagoma približal tudi poslednjemu mostu, sestavljal razstrelno mino, vrgel se na most in jo vžgal. V par trenutkih poslednji most je šel po zraku, ampak vojak Gazarov se ni povrnil več. Razstrelba mostu, je vzela poleg mosta in nacistov okrog, tudi njegovo življenje.

PRISTANIŠČE CASOBLANCO V AFRICI, KI GA SO AMERIŠKE ČETE ZAVZELE.